

## POUKA 7

### Prvi deo: Pregled

**Ključni tekst:** Psalam 62,8

**Središte proučavanja:** 1. Carevima 18; 1. Samuilova 1,10-17; Matej 6,5-15; Danilo 9,3-19

Molitva je univerzalna ljudska potreba. Ali naši vapaji Bogu neretko deluju kao da odjekuju u praznini, naizgled bez odgovora. Knjiga psalama je snažna zbirka molitava zasnovanih na ljudskoj nadi i čežnji za Božjim odgovorima. Molitva iz Psalma 62, na primer, počinje ljudskom tišinom koja čeka Božji odgovor (Psalam 62,1.5), a zatim se nastavlja pozivom svim ljudima da i dalje veruju Bogu i da se mole „u svako doba“ (Psalam 62,8). Na kraju, taj psalam se završava uverenjem da će Bog odgovoriti (Psalam 62,11).

Prošle sedmice proučavali smo teologiju molitve i razmišljali o njenom duhovnom značaju. Ove sedmice ćemo razmatrati stvarno iskustvo molitve, onako kako je ono bilo prisutno u životima različitih biblijskih ličnosti čiji su vapaji Bogu bili uslišeni.

### Drugi deo: Komentar

**Uvod.** Tri biblijska lika su odabrana da nas podstaknu na molitvu. Prvi lik je Ana (1. Samuilova 1,6-17), čije molitve počinju u teskobi, a završavaju se u radosti (1. Samuilova 2,1-11). Drugi je prorok Ilija, čija molitva, naizmenično gromoglasna i tiha, ostaje moćno svedočanstvo pred onima koji su posmatrali božanski okršaj između Gospoda i Vala na Karmilu (1. Carevima 18,1-19,18). Treći je Danilo, koji moli Gospoda usrdnom molitvom prošnje (iskanja) i nade (Danilo 9,3-19).

**Molitva teskobe i molitva radosti: Ana (1. Samuilova 1,6-2,11).** Anina priča počinje opisom jednog pobožnog čoveka (1. Samuilova 1,3) koji ima ugledno poreklo (1. Samuilova 1,1). Tekst takođe spominje dva sina sveštenika Ilija, koji su služili u šatoru u Silomu (1. Samuilova 1,3). Sam Ilije je sedeo na stolici kod ulaza u šator (1. Samuilova 1,9). Ipak, neočekivani junak ove priče je Ana, koja je bila nerotkinja i nije mogla da ima decu (1. Samuilova 1,6). Biblijski tekst beleži da se Ana molila dva puta (1. Samuilova 1,10.11; 1. Samuilova 2,1-10). Prvi put, njena molitva izvire iz „gorčine njene duše (iz tužnog srca)“ (1. Samuilova 1,10). U svojoj teskobi ona preklinje Gospoda da joj odgovori. Drugi put Ana se moli s izlivom radosti kao reakcijom na Božji blagorodni odgovor. Ceo tekst je prožet temom molitve: reč „molitva“ i drugi izrazi povezani sa molitvom, kao što su „prošnja (iskanje)“ i „tražiti“, pojavljuju se sedam puta u ovom odlomku (1. Samuilova 1,10.12.17.20.26.27; 1. Samuilova 2,1).

**Molitva teskobe.** Anina prva molitva proizlazi iz beznađa. Ona je ucveljena, ne jede i plače u teskobi. Njena želja za detetom nije uslišena, jer je Gospod zatvorio njenu matericu. Anina neplodnost učinila ju je predmetom podsmeha u njenom domu; svake godine, kada bi odlazila u dom Gospodnji, njena suparnica bi je kinjila (1. Samuilova 1,7). Da stvar bude gora, sveštenik Ilije je prezreo njenu molitvu. Pomislio je da je pijana, jer su joj se samo usne pomicala dok se molila, ali glas joj se nije čuo (1. Samuilova 1,13). Pa ipak, Anina gorčina se iznenada preobražava u nadu. Nakon toga, ona počinje da jede i prestaje da bude tužna (1. Samuilova 1,18).

Izveštaj o Aninoj čudesnoj trudnoći i rođenju Samuila ispriповedan je jezikom koji odzvanja tonovima poznatim iz kazivanja o Sarinom, Revekinom i Rahiljinom majčinstvu: „Gospod se opomenu“; „Ana zatrudnje“ (1. Samuilova 1,19.20; uporedi sa 1. Mojsijeva 21,1; 1. Mojsijeva 30,22).

**Molitva radosti.** Anina priča se završava novom i radosnom molitvom. Ovoga puta Ana više nije tužna i usamljena. Ona sada dolazi da se pokloni u domu Gospodnjem sa svojim mužem i detetom, koje predaje svešteniku Iliju kao ispunjenje svoje ranije molitve (1. Samuilova 1,26.27). Njena druga molitva, molitva radosti, suprotstavlja se prvoj molitvi, molitvi teskobe. Dok je u prvoj molitvi bila žalosna i dok je jadikovala, u novoj molitvi Ana se raduje i veliča Gospoda. Ova molitva, ujedno i proročka i mesijanska, nalazi odjek u Marijinoj molitvi nakon blagovesti (Luka 1,46–55).

**Molitva glasne objave i tiha molitva: Ilija (1. Carevima 18,1–19,18).** Izrael više od tri godine nije video kišu. Prorok Ilija tada izaziva cara Ahava na nadmetanje (1. Carevima 18,19). Sučeljavanje između Ilije i Valovih proroka odigrava se na gori Karmilu. Ilija predlaže da Valovi sveštenici prizovu svoga boga da spusti oganj na žrtvu koju su mu pripremili. Isto tako, Ilija će zamoliti Gospoda da učini isto sa žrtvom koju je on pripremio (1. Carevima 18,24).

**Molitva Valovih proroka nije uslišena.** Valovi proroci su se molili. Više puta su prizivali svoga boga – „O Vale, čuj nas!“ – ali odgovora nije bilo. Skakali su oko oltara, vikali iz sveg glasa i ranjavali se uzalud. Odgovora nije bilo (1. Carevima 18,26.29).

**Ilijina molitva je uslišena.** Zatim Ilija izliva vodu po svojoj žrtvi i oko nje i moli se Bogu (1. Carevima 18,33–35). Kao odgovor, oganj pada s neba i spaljuje žrtvu, iako je bila natopljena vodom. Ilija nije čuo nikakav glas kao odgovor na svoju molitvu.

Izlivanje ognja bilo je jedini znak da je Bog čuo njegovu molitvu.

Ilija zatim poziva cara da ustane, da jede i pije jer dolazi kiša (1. Carevima 18,41).

Sedam puta šalje svoga slugu da proveri znakove kiše. Kada kiša najzad padne, ona je toliko jaka da Ilija mora da prati cara kako ga pljusak ne bi omeo. I opet, Ilija nije čuo Božji glas kao otkrivenje Njegove volje; sama kiša bila je dokaz da je Bog čuo njegovu molitvu.

Uprkos čudu ognja s neba i dokazima Božjeg prisustva, Jezavelja, kojoj je Ahav preneo izveštaj o čudu na Karmilu, i dalje odbija da prizna Njegovu vlast. Ona progona Iliju, koji prvi put strahuje za svoj život. Ilija se moli Bogu i ogorčeno prigovara da su svi ostavili Gospoda osim njega (1. Carevima 19,10; uporedi sa 1. Carevima 18,22).

Udruživši ogorčenost sa strahom, Ilija strahuje za svoj život pred Jezaveljinim pretnjama smrću (1. Carevima 19,3).

**Tihi glas.** Ilija beži od Jezavelje i skriva se u pećini. Upravo tada prvi put u ovoj priči čuje se Božji glas. Ali božanski glas zvuči ironično: „Šta ćeš ti tu, Ilija?“ (1. Carevima 19,9). Da bi opravdao svoju potištenost, Ilija tvrdi da je on jedini veran u Izraelu koji je ostao da brani Gospoda (1. Carevima 19,10). Bog u početku ne odgovara na ovu tvrdnju. Kada konačno odgovori, Njegov glas se ne čuje u snažnom i glasnom vihoru, niti u zemljotresu, niti u ognju (1. Carevima 19,11.12). Neočekivano, Ilija čuje samo „glas tih i tanak“ (1. Carevima 19,12). Hebrejski izraz *qol demamah daqah* znači doslovno: „glas tanano tih“. Tek tada Ilija razume da se nalazi u Božjem prisustvu (1. Carevima 19,13). Čudesni znaci ognja i kiše pokazivali su Božju silu. Ali još snažnije od tih moćnih pojava, Božji tanano tih glas otkriva se kao najjasniji dokaz Njegovog prisustva i kao najuzvišenija objava božanskog otkrivenja.

**Usrdna molitva prošnje i nade (Danilo 9,3–19).** Danilova molitva nije puko književno delo niti teološki traktat; to je izraz bliskog odnosa sa Bogom, koji je istovremeno i udaljen i blizak. Božja blizina izražena je u Danilovom obraćanju Bogu kao svom ličnom Gospodu. Ime 'Adonai, „moj Gospod“, kojom se izražava Božja blizina, najčešće je Božje ime upotrebljeno u ovoj molitvi (Danilo 9,4.7.9.15–17.19 [tri puta]). Božja udaljenost iskazana je drugim imenom, ha'Elohim, „Bog“. Ipak, Danilo, koji Boga naziva „velikim i strašnim Bogom“ (Danilo 9,4), prepoznaje Ga i kao svog ličnog Boga, „mog Boga“. Suprotnost između vernog Boga (Danilo 9,4) i grešnog, nevernog naroda (Danilo 9,5.6) naglašava udaljenost između njih zbog težine narodnog greha i njihove potrebe da se približe Gospodu.

Molitva se završava poslednjim usrdnim prizivanjem: 'Adonai, „O Gospode“, što se ponavlja tri puta. Svako ponavljanje je praćeno glagolom koji poziva Boga na delovanje:

„Gospode, usliši!

Gospode, oprosti!

Gospode, pazi i učini!“ (Danilo 9,19).

Danilova molitva se tiče spasenja Božjeg naroda. Sa nepodeljenom ozbiljnošću, Danilo čezne za božanskim odgovorom: „Gospode, učini! Ne odlaži!“ Na ovu usrdnu molitvu odgovor je proročanstvo o sedamdeset sedmica (Danilo 9,24–27), koje vodi ka prvom Hristovom dolasku. Ista iskrena čežnja odjekuje i u anđelovom pitanju: „Dokle?“ (Danilo 8,13). Ovo pitanje nalazi svoj odgovor u viziji o dve hiljade tri stotine večeri i jutara, koje vodi ka eshatološkom danu suda, neposredno pre drugog Hristovog dolaska (Danilo 8,14).

### **Treći deo: Primena u životu**

**Savet za učitelja:** U ovom odseku za praktičnu primenu naučenog, razred bi trebalo da se usredsredi na model molitve koji je Isus dao u tekstu Matej 6,9–13. Zamolite jednog učenika da pročita ovaj odlomak. Pozovite članove razreda da iz Spasiteljeve molitve izvuku praktične savete ili načela za svakodnevni život, kao što je navedeno u nastavku. Zamolite učenike da sledeće subote budu spremni da podele sa svima kako je primena ovih načela obogatila njihov molitveni život.

**Načelo 1: Oče naš koji si na nebesima.** Kada se molite, imajte na umu da je Bog vaš bliski Otac, ali da je On, ipak, na nebu.

**Načelo 2: Neka dođe carstvo Tvoje.** Kada se molite, mislite o budućem Božjem carstvu kao o mestu mira, pravde i ljubavi. Primenite ovu nadu u svom odnosu sa ljudima dok jedete, pijete, radite i dok se odmarate.

**Načelo 3: Neka bude volja Tvoja na zemlji kao na nebu.** Primenite ovo načelo molitve na odluke u svom životu. Položite sve svoje želje na Božji oltar. Usvojite stav savršenog predanja, što je predukus neba, i unesite ga u svoje odnose sa drugima – ponizno se povinujte njihovim potrebama i cenite druge više od sebe.

**Načelo 4: Hleb naš potrebni daj nam danas.** Uključite se u neki humanitarni projekat da biste bili na blagoslov drugima i da biste im pomogli. Kada jedete, budite umereni u onome što uzimate, zahvaljujući Bogu za ono što vam je dao i nemojte da se prejedate.

**Načelo 5: I oprostí nam dugove naše kao što i mi opraštamo dužnicima svojim.**

Zamolite Boga da oprostí nekome ko vam je naneo zlo, a zatim Ga zamolite da vam podari blagodat da i vi oprostite toj osobi. Posetite tu osobu i pozovite je na ručak. (Ne morate joj nužno reći da ste joj oprostili, osim ako vam Duh ne otvori priliku i jasno vas ne podstakne na to. Suština je da budete puni ljubavi i dobrote i da se ophodite prema njima bez iole gorčine u srcu.)

**Načelo 6: I ne navedi nas u napast.** Zamolite Boga da vas ojača da biste odoleli iskušenju. U isto vreme, zamolite Ga da vam da snagu da zatvorite vrata iskušenju. Izbegavajte da kušate, dodirujete ili gledate bilo šta što bi vas udaljilo od Boga.

**Načelo 7: No izbavi nas od zla.** Molite Boga da vas izbavi od neke određene slabosti ili sklonosti ka zlu koju imate. Zamolite Ga za pobeđu.